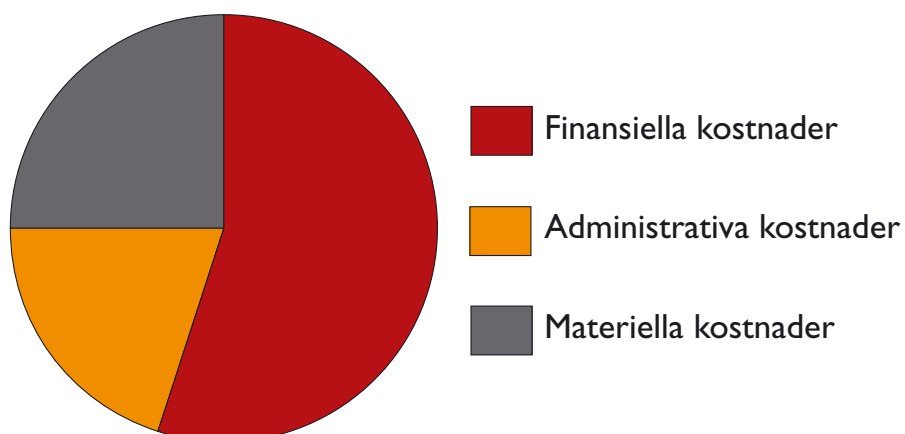

Företagens totala regelkostnader

– till följd av statliga regelverk

Regelkostnader per kravtyp

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund	2
Företagens totala regelkostnader	4
Undersökningens genomförande och omfattning	4
Definitioner	5
Vilken lagstiftning ingår?	5
Företag som deltagit i undersökningen	5
Kemibolaget i Bromma	6
WelcomeGruppen	8
Stjernsunds Gård	10
Gnosjö Automatsvarvning	12
Anna Norbergs Buss	14
Tranås Energis fjärrvärmeverksamhet	16
Sammanfattning av resultaten	18
Så påverkar EU företagens regelkostnader	19
Totala regelkostnader	20
Administrativa kostnader	20
Finansiella kostnader	21
Materiella kostnader	21
Branschlagstiftning	22
Miljö	22
Arbetsmarknad	23
Sammanfattning av företagens EU-kostnader	23
Slutsatser och kommentarer	24
NNRs förslag till åtgärder	26
Medverkande i undersökningen	30
Näringslivets Regelnämnd	30

Inledning och bakgrund

I varje modernt samhälle finns det ett behov av regler. De behövs av flera skäl som exempelvis för att skydda djur och natur, skydda privat egendom, korrigera marknadsmisslyckanden och ta ut skatt för att finansiera allmänna nyttigheter. Företagen i Sverige kommer i kontakt med regler på många olika områden och berörs genom att de till exempel måste lämna information till olika myndigheter, anpassa produkter och produktionsanläggningar samt betala olika avgifter och skatter till staten.

Denna rapport redovisar resultaten från projektet Företagens totala regelkostnader. I projektet genomfördes djupintervjuer med sex företag i olika branscher med syfte att kartlägga företagens regelkostnader. Som en del av projektet undersöktes också i vilken utsträckning dessa kostnader hade sitt upphov i nationella regelverk eller krav från EU.

Näringslivets Regelnämnd, NNR, finner att frågan om regler och regelförenkling fått allt större uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt. Politikerna har visat ett allt större intresse för faktumet att företagens regelkostnader påverkar företagens konkurrenskraft och därmed välbefindet. Om företagen kan ägna tid, kraft och resurser åt produktivt arbete som att utveckla sina varor och tjänster kan företagens konkurrenskraft stärkas. Beräkningar har gjorts i Nederländerna som visar att BNP förväntas öka med ca 1,7 procent om företagens administrativa kostnader minskar med 25 procent ¹. Om denna siffra och resonemanget analogt appliceras på Sveriges ekonomi skulle det innebära en ökning av BNP med ca 42 miljarder kronor.

I takt med att samhället blir allt mer komplext har det tillkommit regler på många olika områden och följaktligen har företagens kostnader ökat över tiden. I den svenska regelgivningsprocessen har frågan om företagens regelkostnader och om det finns en rimlig proportion till målet hanterats på ett bristfälligt sätt. Det har gjorts beräkningar som visar att antalet regler ökat med ca 4 procent per år ². Men för att åskådliggöra företagens kostnader för att följa samtliga regler är antalet i sig inget bra mått, eftersom kraven i olika regler väsentligt skiljer sig åt.

I Sverige har regeringen genom budgetpropositionen 2006 meddelat att målet är att de administrativa kostnaderna ska minska med minst 25 procent till år 2010. De administrativa kostnaderna har av Nutek uppskattats till ca 60-70 miljarder kr per år. De verkliga kostnaderna blir kända när Nutek slutfört sin mätning av de svenska företagens administrativa börda i februari 2008.

I Europa började arbetet med regelförenkling att ta fart efter att pionjärerna på området - Nederländerna - i mitten på 1990-talet började mäta företagens administrativa kostnader till följd av krav i lagstiftningen på att lämna olika typer av information. För detta ändamål utvecklades standardkostnadsmodellen (SCM).

¹ Av Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis 2004.

² Inflation i företagsregler – ett hot mot konkurrenskraften. Rapport från SAF 1997.

Utvecklingen har därefter under 2000-talet gått fort. I dagsläget är det 20 av EUs 27 medlemsstater som mäter eller ska börja mäta företagens administrativa kostnader med hjälp av standardkostnadsmodellen. Europeiska rådet beslutade på förslag av Kommissionen den 8-9 mars 2007 att unionen ska minska de administrativa kostnaderna med 25 procent till år 2012. EUs arbete omfattar förutom mätningar av administrativ börda även att höja kvaliteten på konsekvensanalyserna och en genomgång av existerande regler inklusive att lämna rena regelförenklingsförslag.

Diskussionerna har framförallt handlat om administrativ börda och de kostnader företagen har för att sammanställa, upprätta, lagra och överföra information till staten. Orsaken till detta är sannolikt att andra länder tagit efter den holländska modellen där frågan om avgränsningar och metodik ursprungligen behandlades av Slechte Committee, som gjorde avgränsningen³ till administrativ börda för att avpolitisera och få stöd för att börja arbeta med frågan. Frågor som mer berörde det materiella innehållet i lagstiftningen behandlade Nederländerna inom ramen för speciella projekt som gick under benämningen MDW (Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit)⁴ och har utmynnat i en mängd konkreta förslag⁵. Någon motsvarighet till Nederländernas systematiska genomgång och dialog om lagstiftning där det finns problem finns inte i Sverige.

I olika regelverk finns det andra typer av krav som medför kostnader för företagen och som grundar sig på politiska beslut. NNR menar att det i diskussionerna om regler och företagsklimat är relevant att diskutera företagens totala regelkostnader som grundar sig på politiska beslut när alla bidrar till att påverka företagens konkurrenskraft.

NNR har inte funnit någon studie, i Sverige eller utomlands, som redovisar företagens totala kostnader för att följa samtliga krav i de relevanta regelverken. Mot denna bakgrund har NNR genomfört projektet Företagens totala regelkostnader.

Syftet med projektet är att undersöka vilka kostnader några olika svenska företag haft för att följa samtliga krav de mött till följd av lagar och regelverk under ett år. Som en del av projektet ingick också att uppskatta hur stor andel av företagens totala regelkostnader som härstammar från EG-rättsliga regler.

I denna rapport redovisas resultatet av de undersökningar som NNR genomfört under 2006 med hjälp av konsultföretaget Arkitraven. Denna rapport redovisar en sammanställning av de sex olika företag som deltog i projektet. Företagen är verksamma i branscherna teknik, miljö, hotell och restaurang, buss, lantbruk och fjärrvärme. Delrapporter för varje undersökning har tidigare publicerats och kan laddas ner från www.nnr.se.

³ OECD 17 Apr 2007 Gov/Reg(2007) s.7

⁴ OECD case study of administrative simplification and burden reduction programmes in the Netherlands, October 2001, s.4

⁵ Annual report 2001, Competition, Deregulation, and Legislative quality (MDW). MDW effects become visible.

Företagens totala regelkostnader

Undersökningens genomförande och omfattning

Lagstiftningen som berör företag har olika syften, vilket innebär krav på företagen att vidta många olika former av åtgärder. Utgångspunkten har därför varit att bryta ner lagstiftningen i olika åtgärder eller händelser som företagen måste vidta för att uppfylla kraven i lagstiftningen.

NNR har genomfört undersökningen i flera steg. I ett första steg identifierade projektets experter den lagstiftning som berör företagen. Experterna identifierade därefter de väsentliga åtgärderna/händelserna som företagen måste vidta för att efterleva lagstiftningen. Exempel på konkreta åtgärder/händelser är bokföring, dokumentationskrav, kostnader relaterade till investeringar, kostnader för revision, upprättande av årsbokslut, betalda skatter, upprättande av ansökningar etc.

Viss lagstiftning berör naturligtvis alla företag, medan annan lagstiftning är mer branschspecifik. Mot denna bakgrund utarbetade konsultföretaget Arkitraven i samarbete med experterna ett företagsunikt frågeformulär, baserat på den lagstiftning som gäller för respektive företag. Frågeformuläret omfattade ca 25 sidor.

I undersökningen ingår endast de kostnader företagen har som en direkt följd av krav i lagstiftning. Kollektivavtal är en konsekvens av svensk lagstiftning och i undersökningen ingår därför de delar av avtalen som medför betydande kostnader för företagen. Vidare omfattas endast de faktiska kostnader företaget haft för att efterleva kraven i lagstiftningen, alltså inga former av alternativkostnader. Tidsperioden för de uppskattade kostnaderna har varit år 2005. Investeringskostnader har tagits med i de fall de är relaterade till krav i lagstiftning och kostnaden har då fördelats med hänsyn till den ekonomiska livslängden på investeringen.

Det andra steget i undersökningen var sedan att genomföra företagsintervjuer med de utvalda företagen. NNR skickade i förväg över det unika frågeformuläret till företagen och själva intervjun genomfördes med företrädare för företagsledningen.

Konsultföretaget Arkitraven har därefter sammanställt intervjudata från de intervjuer som genomfördes mellan april och juni 2006.

Definitioner

NNR har i fallstudierna valt att dela in företagens regelkostnader i tre olika typer. De tre typerna benämner vi och definierar vi på följande sätt:

- **Administrativa kostnader** till följd av krav på att upprätta, sammanställa, lagra eller skicka in information till myndigheter eller tredje part.
- **Materiella kostnader** till följd av krav som medför att de måste göra investeringar i anläggningar eller personal, anpassa produkter eller kostnader för att genomföra åtgärder som exempelvis rehabilitering eller åtgärder kopplade till arbetsmiljö.
- **Finansiella kostnader** till följd av krav på att betala skatter och avgifter.

NNR använder termen **företagens totala regelkostnader** som en samlad benämning på dessa tre kostnadstyper. Detta är alltså ett mer omfattande begrepp än administrativa regelkostnader som ofta förekommer i den politiska debatten.

Vilken lagstiftning ingår?

Utgångspunkten har varit att identifiera företagens kostnader för de stora centrala lagarna, förordningarna och myndighetsföreskrifterna och som berör företagen på ett betydande sätt. Vi har lyft fram och frågat om de mest kostsamma reglerna på följande områden:

- Arbetsmarknadslagstiftningen
 - inklusive arbetsmiljö
- Miljölagstiftningen
- Skattelagstiftningen
 - inklusive årsredovisnings- och bokföringslagstiftning
- Branschlagstiftning som är relevant för det enskilda företaget

Företag som deltagit i projektet

I projektet har följande sex företag deltagit:

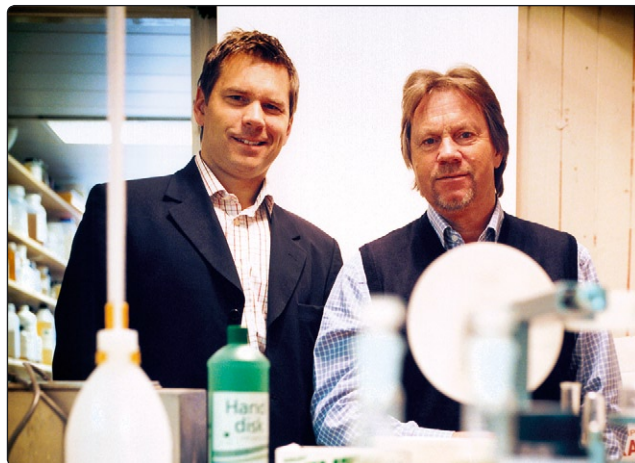
- Kemibolaget i Bromma
- WelcomeGruppen
- Stjernsunds Gård
- Gnosjö automatsvarvning
- Anna Norbergs Buss
- Tranås Energi AB

Kemibolaget i Bromma

Kemibolaget i Bromma är ett familjeföretag som grundades 1977 av Leif Löf. Företaget har en miljöinriktad produktutveckling som har resulterat i både svenska och internationella priser. De har 20 anställda och omsatte 46 miljoner kronor år 2005. Företagets inriktning är lägsta möjliga miljöpåverkan utan att ge avkall på effekt. Totalt tillverkar Kemibolaget i Bromma ett hundratal produkter för både den svenska och de internationella marknaderna.

Kemibolaget i Bromma är moderbolag och består i sin tur av flera bolag, Kempartner AB i Vadstena som både utvecklar och tillverkar de egna produkterna, Kemibolaget Ocean AB samt Trutest AB som är säljbolag och ger service till kunderna.

Kemibolaget i Bromma har en total regelkostnad på nästan 6 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 298 000 kr per anställd och år. Kostnaderna för skatteområdet dominerar, men företaget har även stora kostnader för tillstånd, tillsyn och andra avgifter.

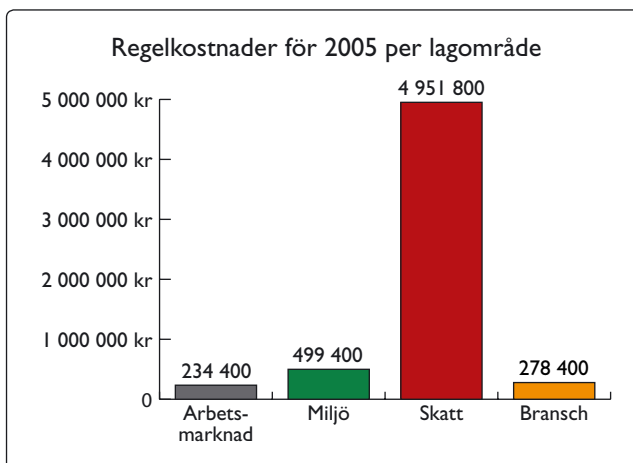
Fredrik Löf, VD för Kemibolaget i Bromma, och Leif Löf, grundare och produktutvecklare.

Foto: Jonas Kosunen.

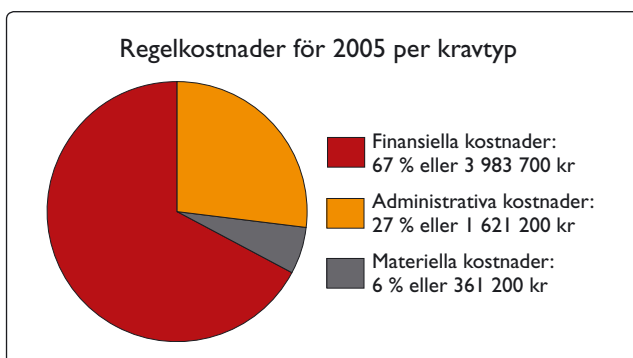
Kemibolaget i Bromma år 2005

Nyckeltal 2005		Regelkostnader 2005	
Anställda	20 personer	Totala regelkostnad	5 964 000 kr
Omsättning	46 800 000 kr	... som % av omsättning	13 procent
Totala kostnader	42 500 000 kr	... som % av lönekostnad	72 procent
varav lönekostnader	8 300 000 kr	... per anställd	298 000 kr
varav regelkostnader	5 964 000 kr		

Kemibolagets regelkostnader

Diagrammet visar företagets regelkostnader år 2005 och hur de fördelar sig mellan olika områden.

Diagrammet visar fördelningen mellan olika typer av regelkostnader.

Regelkostnadernas ursprung (andel i procent)			
Ursprung	Finansiella kostnader	Administrativa kostnader	Materiella kostnader
A, bygger direkt på EU-regler	0	11	67
B, bygger indirekt på EU-regler	1	9	27
C, nationella regler	99	80	6

Tabellen visar hur stor andel av regelkostnaderna som bedöms ha sitt ursprung i nationella regler eller i EU-regler.

Regelkostnadernas ursprung redovisas utförligare på sid. 20-21.

Några övergripande observationer

Inom arbetsmarknadsområdet dominerar de administrativa kostnaderna. På miljöområdet är de materiella kostnaderna störst och på skatteområdet kan det noteras att förhållandevis stora administrativa kostnader är nära kopplade till kraven på bokföring och årsredovisning. Bolagsskatt och arbetsgivaravgifter utgör betydande kostnader för företaget, vilket innebär att skatteområdet är det område där företaget har högst kostnader.

En utförligare redovisning av resultatet för Kemibolaget i Bromma finns i rapporten "Företagens totala regelkostnader, delrapport 1", som kan laddas ner från www.nnr.se.

WelcomeGruppen

WelcomeGruppen som består av Welcome Hotel i Barkarby AB, Wårdshuset Lasse Maja AB och Riddersviks Gård AB i WelcomeGruppen, bedriver verksamhet inom hotell, restaurang, konferens samt fest- och bröllopsarrangemang. Koncernen, som ägs och drivs av Claes och Catharina Roos, omsatte ca 37,5 miljoner kr och hade 32 årsanställda år 2005.

Welcome Hotel är ett konferens- och affärshotell med 154 rum och 9 konferenslokaler och grundades 1985 av Claes Roos. Då hotellet öppnades var det Sveriges första ekonomihotell vilket fortfarande är den bärande affärsidén. Wårdshuset Lasse Maja från 1671 är ett förstklassigt värdshus med inriktning på affärs- och konferensluncher, fester och bröllop och ett klassiskt julbord i december. Riddersviks Gård från 1762 är en konferensherrgård med 24 rum och ett flertal konferenslokaler.

WelcomeGruppen har en total regelkostnad på ungefär 4,3 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 134 000 kr per anställd och år. Kostnaderna för skatteområdet dominerar stort, men företaget har även betydande kostnader för avfallshantering, kontroll av arbetstid och egenkontroll av livsmedel.

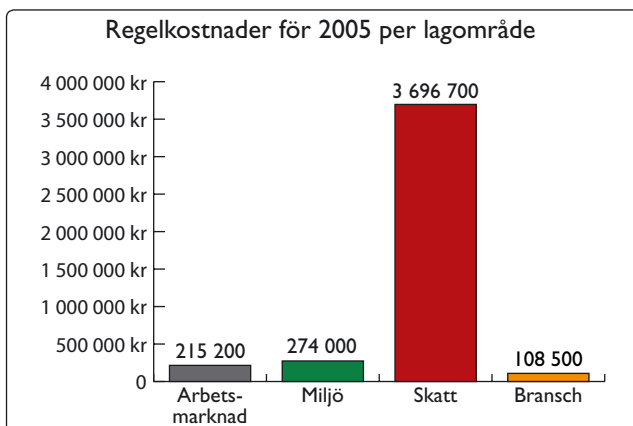
Claes Roos, VD för WelcomeGruppen och Liselotte Dickmar, Ekonomichef.

Foto: Anders Ericson/
Spånga Fototjänst AB.

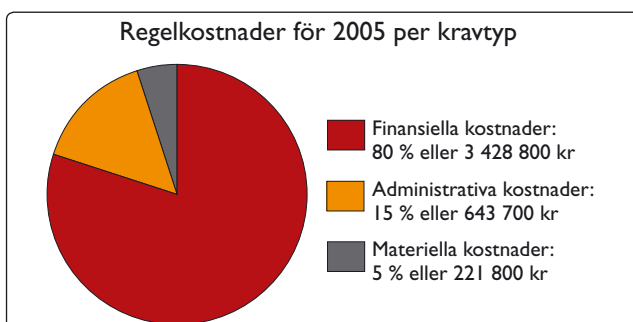
WelcomeGruppen år 2005

Nyckeltal 2005		Regelkostnader 2005	
Anställda	32 personer	Totala regelkostnad	4 294 000 kr
Omsättning	37 500 000 kr	... som % av omsättning	11 procent
Totala kostnader	37 500 000 kr	... som % av lönekostnad	38 procent
varav lönekostnader	11 397 000 kr	... per anställd	134 000 kr
varav regelkostnader	4 294 000 kr		

WelcomeGruppens regelkostnader

Diagrammet visar företagets regelkostnader år 2005 och hur de fördelar sig mellan olika områden.

Diagrammet visar fördelningen mellan olika typer av regelkostnader.

Regelkostnadernas ursprung (andel i procent)			
Ursprung	Finansiella kostnader	Administrativa kostnader	Materiella kostnader
A, bygger direkt på EU-regler	0	11	75
B, bygger indirekt på EU-regler	0	2	2
C, nationella regler	99	87	23

Tabellen visar hur stor andel av regelkostnaderna som bedöms ha sitt ursprung i nationella regler eller i EU-regler.

Regelkostnadernas ursprung redovisas utförligare på sid. 20-21.

Några övergripande observationer

Inom arbetsmarknadsområdet dominerar kostnaderna för kontroll av arbetstid, vilket beror på att företaget har mycket timpersonal, extraanställd personal och personal på deltid. De främsta kostnaderna på miljöområdet står avfallshanteringen för. Bolagsskatt och arbetsgivaravgifter utgör de klart största kostnaderna för företaget på skatteområdet, andra stora kostnadsposter är fastighetsskatt och bokföring. Branschreglernas kostnader härleds främst till en omfattande egenkontroll kopplat till livsmedel och investeringar till följd av brandskyddsregler.

Mot bakgrund av den hårda konkurrensen i hotell- och restaurangbranschen och det faktum att WelcomeGruppens omsättning och kostnader är lika stora, spelar de totala regelkostnaderna en stor roll för företagets lönsamhet.

En utförligare redovisning av resultatet för WelcomeGruppen finns i rapporten "Företagens totala regelkostnader, delrapport 2", som kan laddas ner från www.nnr.se.

Stjernerunds Gård

Stjernerunds Gård är ett lantbruksföretag som drivs av makarna Inga-Lill och Mikael Gilbertsson. Företaget är ett modernt lantbruksföretag med verksamheter inom bl.a. växtodling, nötköttsproduktion, äggproduktion och skogsbruk. Gården är belägen i Askersunds kommun vid Vätterns norra ände.

Företaget grundades 1988 av Mikael genom ett första arrende. Stjernerunds Gård förvärvades 1995 och har sedan dess expanderat verksamheten kraftigt genom fler förvärv och arrenden av ytterligare mark. Omsättningen har stadigt ökat och den budgeterade omsättningen för 2006 är 17 miljoner kr. Företaget hade 2005 ca 7 årsanställda samt extra anställda under högsäsong.

Stjernerunds Gård har fått utmärkelser för sina insatser att bevara naturlandskapet i form av Naturskyddsföreningens diplom för landskapsvård år 2000. År 2006 utsågs Stjernerund till "Årets spjutspetsföretag".

Genom Stjernerunds diversifierade lantbruksverksamhet kommer företaget i kontakt med ett flertal regelverk och berörs enligt en kartläggning⁶ som LRF gjort av 146 olika informationskrav som grundar sig på krav i miljö- och jordbrukslagstiftningen.

Inga-Lill och Mikael Gilbertsson driver lantbruksföretaget Stjernerunds Gård.

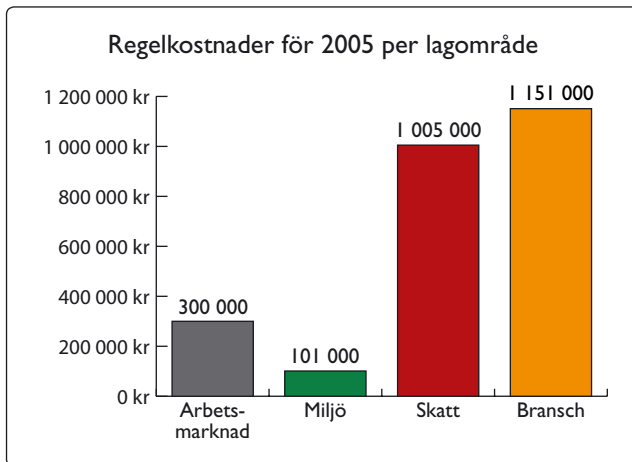
Foto: Lars Dahlström.

Stjernerunds Gård år 2005

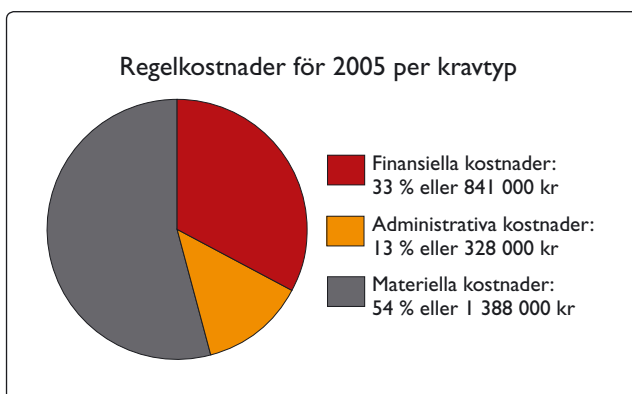
Nyckeltal 2005		Regelkostnader 2005	
Anställda	7 personer	Totala regelkostnad	2 557 000 kr
Omsättning	16 000 000 kr	... som % av omsättning	16 procent
Totala kostnader	14 500 000 kr	... som % av lönekostnad	134 procent
varav lönekostnader	1 900 000 kr	... per anställd	365 000 kr
varav regelkostnader	2 557 000 kr		

⁶ Varför krångla till det, LRF 2006.

Stjernerunds Gårds regelkostnader

Diagrammet visar företagets regelkostnader år 2005 och hur de fördelar sig mellan olika områden. Bilden visar tydligt att företaget har betydande kostnader kopplat till branschlagstiftning.

Diagrammet visar fördelningen mellan olika typer av regelkostnader.

Regelkostnadernas ursprung (andel i procent)			
Ursprung	Finansiella kostnader	Administrativa kostnader	Materiella kostnader
A, bygger direkt på EU-regler	18	29	30
B, bygger indirekt på EU-regler	0	4	16
C, nationella regler	81	67	54

Tabellen visar hur stor andel av regelkostnaderna som bedöms ha sitt ursprung i nationella regler eller i EU-regler.

Regelkostnadernas ursprung redovisas utförligare på sid. 20-21.

Några övergripande observationer

Stjernerunds Gård har under 2005 genomfört ett flertal investeringar och vissa av dessa kostnader har sitt ursprung i krav som fastställs i lagar och andra författningar.

En utförligare redovisning av resultatet för Stjernerunds Gård finns i rapporten "Företagens totala regelkostnader, delrapport 3", som finns att ladda ner från www.nnr.se.

Gnosjö Automatsvarvning

Gnosjö Automatsvarvning AB är ett familjeföretag och efter ett generationsskifte 1988, från Solweig och Olle Fransson, blev döttrarna Anna och Linda Fransson majoritetsägare. Företaget har varit i familjens ägo sedan 1974 och har idag ett 25-tal anställda.

Gnosjö Automatsvarvning är specialiserat på att svarva komplexa detaljer i stora serier med krav på hög precision. Kunderna finns inom fordons- och verkstadsindustri, industrireglage och fästelement. Exporten uppgår till 10 % av omsättningen och sker till Sverige, England, Tyskland, Danmark, Holland och USA.

Omsättning uppgick 2005 till 50 miljoner kronor och tillväxten har under senare år varit ca 10-20 % per år. I takt med globaliseringen har företaget märkt av den ökade konkurrensen och företaget arbetar intensivt för att bli så effektiv som möjligt inom alla led av verksamheten.

Mycket arbete har satsats på olika åtgärder för att minimera miljöbelastningen från företaget och verksamheten är certifierad enligt ISO 14001. Konkreta exempel på detta är att företaget investerat i bergvärme och tar tillvara på spillvärme från skäroljan.

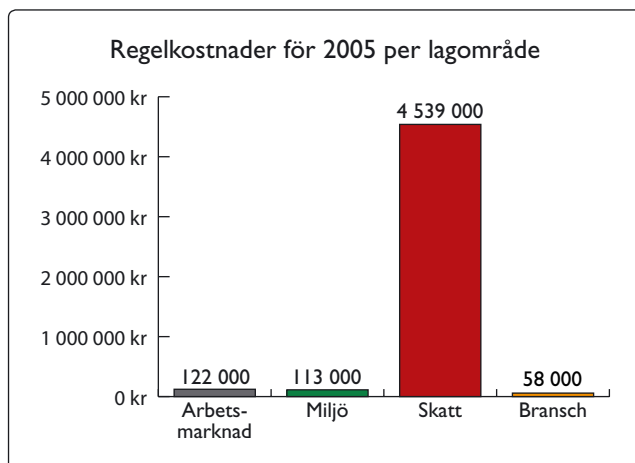

Linda och Solweig Fransson, två generationer från familjen verksamma i företaget.

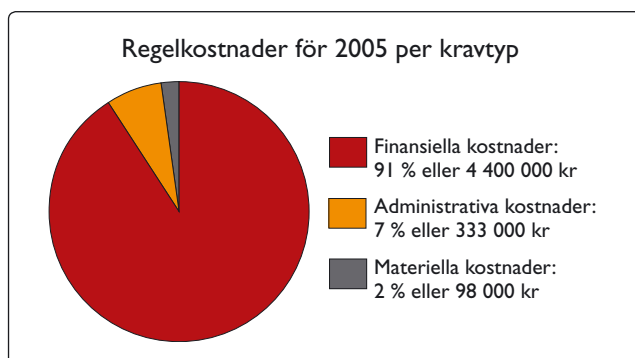
Gnosjö Automatsvarvning år 2005

Nyckeltal 2005		Regelkostnader 2005	
Anställda	26 personer	Totala regelkostnad	4 832 000 kr
Omsättning	50 000 000 kr	... som % av omsättning	10 procent
Totala kostnader	45 000 000 kr	... som % av lönekostnad	41 procent
varav lönekostnader	11 727 000 kr	... per anställd	186 000 kr
varav regelkostnader	4 832 000 kr		

Gnosjö Automatsvarvnings regelkostnader

Diagrammet visar företagets regelkostnader år 2005 och hur de fördelar sig mellan olika områden.

Diagrammet visar fördelningen mellan olika typer av regelkostnader. De finansiella kostnaderna utgörs främst av bolagsskatt och de anställdas sociala avgifter.

Regelkostnadernas ursprung (andel i procent)			
Ursprung	Finansiella kostnader	Administrativa kostnader	Materiella kostnader
A, bygger direkt på EU-regler	0	5	52
B, bygger indirekt på EU-regler	0	13	1
C, nationella regler	100	82	47

Tabellen visar hur stor andel av regelkostnaderna som bedöms ha sitt ursprung i nationella regler eller i EU-regler.

Regelkostnadernas ursprung redovisas utförligare på sid. 20-21.

Några övergripande observationer

De finansiella regelskostnaderna utgörs främst av bolagsskatt och arbetsgivaravgifter. Inom skatteområdet kan det noteras att företaget även har administrativa kostnader som är kopplade till kraven på bokföring och årsredovisning. På miljöområdet är de materiella kostnaderna störst. De materiella regelskostnaderna är kopplade till att företaget investerat i utrustning och i anläggningen för att leva upp till kraven i lagstiftningen. I övrigt kan noteras att inom arbetsmarknadsområdet dominerar de administrativa kostnaderna.

En utförligare redovisning av resultatet för Gnosjö Automatsvarvning finns i rapporten "Företagens totala regelkostnader, delrapport 4", som kan laddas ner från www.nnr.se.

Anna Norbergs Buss

Anna Norbergs Buss är ett gammalt familjeföretag i tredje generationen med rötter i början av 20-talet och med Sundsvall som bas för sin verksamhet. Idag har företaget 13 bussar och två garagedepåer varav den ena har verkstad där service och reparationer utförs.

Anna Norbergs Buss utför kollektivtrafik på entreprenad åt länstrafikbolag, kommuner och landsting i Västernorrland och Jämtland. Företagets verksamhet består även utav beställningstrafik, skolskjutsar, godstrafik samt uthyrning av fordon. Företaget har fyra delägare varav två, Kåge Lindström och Anna Karin Norberg, driver företaget. År 2005 omsatte företaget 13 miljoner och hade 15 årsanställda.

Anna Norbergs Buss har en total regelkostnad på ungefär 3,1 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 204 000 kronor per anställd och år. Kostnader för skatteområdet dominerar stort, men företaget har även betydande kostnader för upprätthållande av arbetstidregler samt administration och avgifter till följd av branschregler.

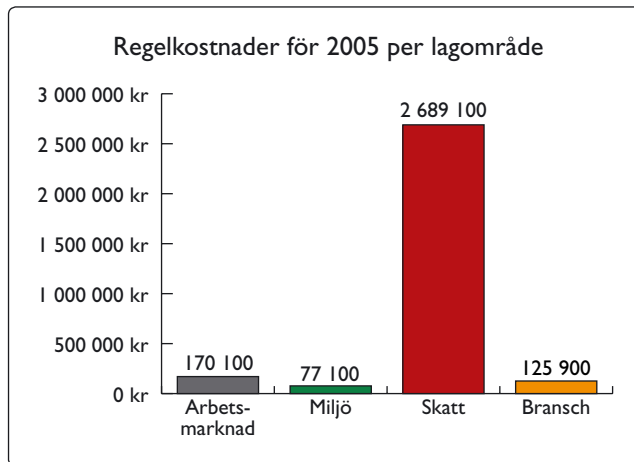

Kåge Lindström, VD för Anna Norbergs Buss och Anna-Karin Norberg, vice VD

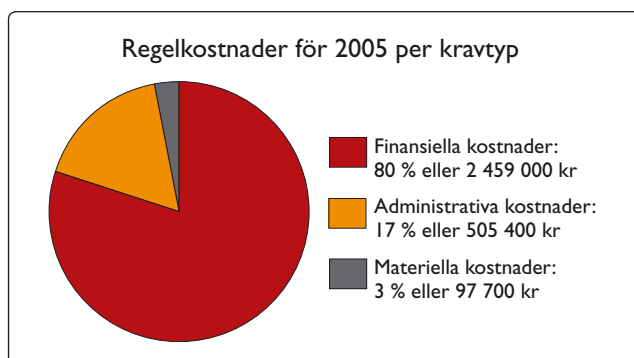
Anna Norbergs Buss år 2005

Nyckeltal 2005		Regelkostnader 2005	
Anställda	15 personer	Totala regelkostnad	3 062 000 kr
Omsättning	13 100 000 kr	... som % av omsättning	23 procent
Totala kostnader	13 000 000 kr	... som % av lönekostnad	57 procent
varav lönekostnader	5 412 000 kr	... per anställd	204 000 kr
varav regelkostnader	3 062 000 kr		

Anna Norbergs Buss regelkostnader

Diagrammet visar företagets regelkostnader år 2005 och hur de fördelar sig mellan olika områden.

Diagrammet visar fördelningen mellan olika typer av regelkostnader.

Regelkostnadernas ursprung			
Ursprung	Finansiella kostnader	Administrativa kostnader	Materiella kostnader
A, bygger direkt på EU-regler	37	12	45
B, bygger indirekt på EU-regler	0	8	10
C, nationella regler	63	80	45

Tabellen visar hur stor andel av regelkostnaderna som bedöms ha sitt ursprung i nationella regler eller i EU-regler.

Regelkostnadernas ursprung redovisas utförligare på sid. 20-21.

Några övergripande observationer

Anna Norbergs Buss lägger förhållandevis mycket tid och kostnader på kontroll av arbetstid vilket beror på mycket timanställd personal. Företagets kostnader på miljöområdet utgörs främst av avfallshantering. Skatteområdet betingar de i särklass högsta kostnaderna för företaget och domineras av arbetsgivareavgifter och punktskatter. Branschreglernas kostnader härleds främst till besiktning.

Mot bakgrund av den hårda konkurrensen i branschen och det faktum att Anna Norbergs Buss omsättning och kostnader är näst intill lika stora, spelar de totala regelkostnaderna en stor roll för företagets lönsamhet.

En utförligare redovisning av resultatet för Anna Norbergs Buss finns i rapporten "Företagens totala regelkostnader, delrapport 5", som kan laddas ner från www.nnr.se.

Tranås Energi AB

Tranås Energi AB bildades 1988. Bolaget ingår i en kommunal koncern under Tranås Stadshus AB, som är helägt av Tranås kommun. Företagets affärsverksamhet är att distribuera och sälja el, fjärrvärme och energitjänster. I dotterbolaget bedrivs även elhandel och elproduktion.

Fjärrvärmeutbyggnaden startade i blygsam skala 1968 och har successivt byggts ut. Att producera och sälja fjärrvärme är en bransch som kännetecknas av mycket höga initiala investeringsbehov. Företaget har idag ett fjärrvärmenät på c:a 45 km och kundantalet närmar sig 1000. Fjärrvärmeproduktionen uppgår till 140 GWh per år och företaget utnyttjar till 98 procent trädbränslen för produktionen av fjärrvärme.

Företaget är kvalitetscertifierat sedan 1998 och miljöcertifierat sedan 1999 som ett av de första energibolagen i Sverige. Verksamheten bedrivs i enlighet med visionen att nå det hållbara samhället. Ett exempel på konkreta miljöåtgärder är att företaget under 2006 medverkat till en laxtrappa förbi fallet vid Smedjeholmen, där Tranås Energis huvudkontor ligger, för att öppna för vandrande fisk uppströms ån.

När det gäller företagets regelkostnader, som uppgår till 5,8 mkr, är det skatteområdet men även miljöområdet och regler kopplade till branschregler som medför betydande kostnader för företaget.

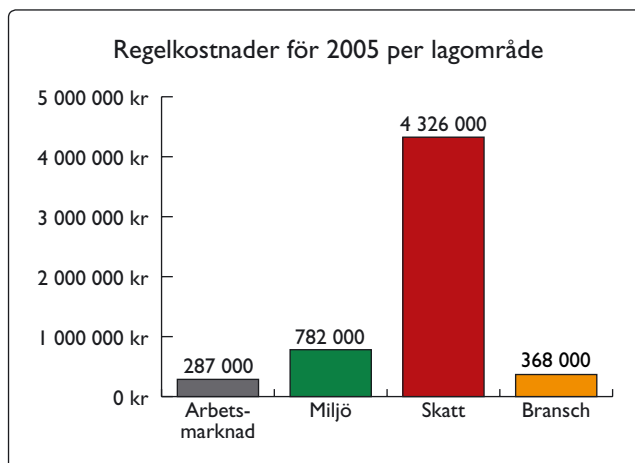

Tranås Energi AB

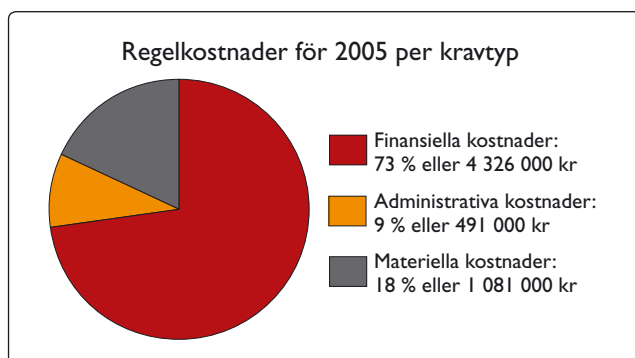
Fjärrvärmeverksamheten i Tranås Energi AB

Nyckeltal 2005		Regelkostnader 2005	
Anställda	14 personer	Totala regelkostnader	5 800 000 kr
Omsättning	57 900 000 kr	...som % av omsättning	10 procent
Totala kostnader	46 500 000 kr	...som % av lönekostnad	89 procent
varav lönekostnader	6 500 000 kr	...per anställd	414 000 kr
varav regelkostnader	5 800 000 kr		

Regelkostnader för Tranås Energis fjärrvärmeverksamhet

Diagrammet visar företagets regelkostnader år 2005 och hur de fördelar sig mellan olika områden.

Diagrammet visar fördelningen mellan olika typer av regelkostnader.

Regelkostnadernas ursprung (andel i procent)			
Ursprung	Finansiella kostnader	Administrativa kostnader	Materiella kostnader
A, bygger direkt på EU-regler	15	20	61
B, bygger indirekt på EU-regler	0	7	18
C, nationella regler	84	73	21

Tabellen visar hur stor andel av regelkostnaderna som bedöms ha sitt ursprung i nationella regler eller i EU-regler.

Regelkostnadernas ursprung redovisas utförligare på sid. 20-21.

Några övergripande observationer

De finansiella regelkostnaderna utgörs främst av bolagsskatt, arbetsgivaravgifter samt punktskatter. Inom skatteområdet kan det noteras att företaget även har administrativa kostnader som är kopplade till kraven på bokföring, årsredovisning och hanteringen av punktskatter. För de regler som är specifika för branschen dominerar de materiella regelkostnaderna. De materiella regelkostnaderna är kopplade till att företaget investerat i utrustning och i anläggningen för att kunna leva upp till kraven i lagstiftningen. I övrigt kan noteras att inom arbetsmarknadsområdet dominerar de administrativa kostnaderna.

En utförligare redovisning av resultatet för Tranås Energi finns i rapporten "Företagens totala regelkostnader, delrapport 6", som kan laddas ner från www.nnr.se.

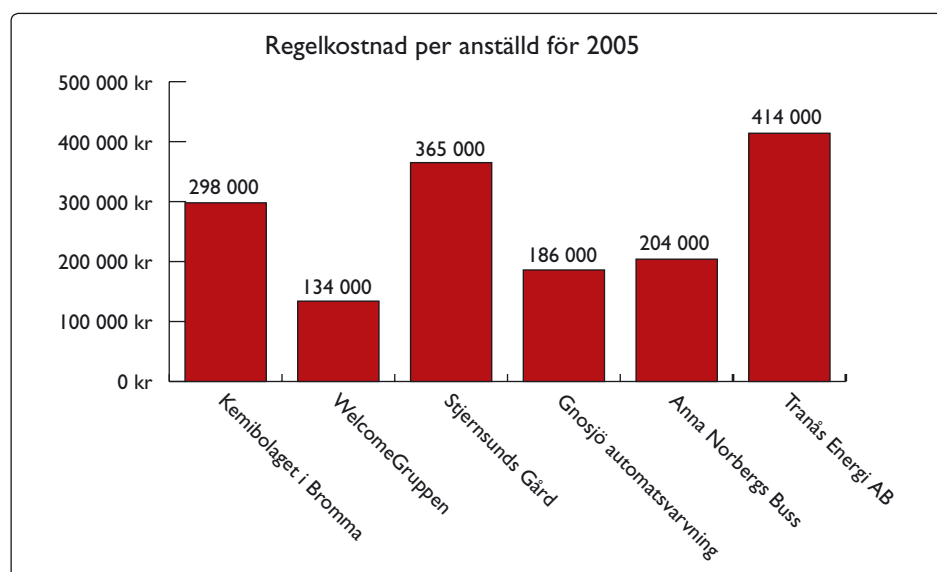
Sammanfattning av företagens totala regelkostnader

Resultaten som redovisas i projektet är specifika för varje företag. Det går inte utifrån dessa resultatet att säga exakt vilka totala regelkostnader svenska företag har. De observationer vi gjort från kartläggningen av sex företag ger däremot ett unikt underlag och indikationer om företagens regelkostnader, vilken typ av kostnader som dominerar och vad som i sammanhanget är stort och smått.

Svenska företags administrativa regelkostnader har av OECD och NUTEK uppskattats uppgå till ca 60-70 miljarder kronor per år. Enligt samma beräkning motsvarar det ca 30 000 kr per anställd och år. I diagrammet nedan redovisas de sex företagens totala regelkostnader per anställd. Dessa ligger avsevärt över de kostnader OECD och NUTEK beräknat, vilket är naturligt eftersom olika avgränsningar görs. Det är värt att notera att NNR i sin undersökning endast tagit med kostnader till följd av krav företagen stött på under 2005, medan OECD och NUTEK beräknat kostnaderna för alla krav som leder till administrativa regelkostnader för företagen. Vad som är rätt och fel är inte relevant att diskutera, eftersom det handlar om skilda metoder med olika syften.

NNR kan konstatera att undersökningen av de sex företagens totala regelkostnader visar att det finns betydande regelkostnader som inte är kopplade till den administrativa bördan. I samtliga fall som undersökts utgör de materiella och finansiella regelkostnaderna en betydligt större kostnad för företagen. Därtill kan läggas att det finns indirekta kostnader och effekter som NNR inte valt att ta med i denna kartläggning.

Resultaten i projektet visar behovet av att diskussionen om företagens regelkostnader och regelförenkling präglas av en större helhetssyn. Det är viktigt att det regelförenklingsarbete som nu inletts av regeringen inte begränsas till de administrativa kostnaderna utan på sikt omfattar företagens totala regelkostnader.

Så påverkar EU företagens regelkostnader

Syftet med denna del av projektet är att uppskatta hur stor andel av företagens totala regelkostnader som härstammar från EG-rättsliga regler. Rapporten i denna del önskar också beskriva om det är någon skillnad mellan olika företag och olika lagstiftningsområden såsom miljö, skatter och arbetsmarknad. Detta är extra intressant eftersom även EU har beslutat att minska företagens administrativa regelkostnader med 25 procent till år 2012.

Genom de sex djupintervjuerna fick NNR fram detaljerad information om vilka kostnader företagen har för olika krav i regelverken. I varje fråga där företagen berörs och har en kostnad har det gjorts en bedömning och fördelning av kostnaden till någon av de tre kategorierna A, B och C, se definitioner nedan. På det sättet får vi fram en fördelning över vilken betydelse lagstiftningen i EU respektive Sverige har på företagens totala regelkostnader.

Lagstiftningens krav inom områdena arbetsmarknad, miljö, skatt och bransch har klassificerats och fördelats till någon av följande kategorier:

- **A-krav:** Krav som är en direkt implementering av EG-rätten, d.v.s. krav som är i princip en översättning av EG-rätten.
- **B-krav:** Krav som bygger på EG-rätten, men som inte är en direkt implementering, d.v.s. krav som i grunden vilar på EG-rätten, men där Sverige till exempel gjort mer än vad som krävs av direktivet.
- **C-krav:** Rent nationellt beslutade krav.

Det bör noteras att klassningen i A, B och C-krav inte alltid är helt självklart då det kan finnas olika tolkningar, i synnerhet mellan A- och B-krav. Vid klassningen har i några fall vissa förenklingar gjorts, till exempel när vi frågat om regeln har ursprung i flera lagkrav som skiljer sig åt. I dessa fall har man utgått från det lagkrav som bedömts vara dominerande.

NNR vill understryka att det finns en mängd krav i olika regelverk som de sex företagen inte berörs av eller inte berördes av under det aktuella året. NNR gör därmed inte gällande att vår undersökning ger en heltäckande bild för all lagstiftning. Men vi vill i denna rapport lyfta fram de faktiska kostnaderna dessa företag har haft och varifrån reglerna härstammar.

Totala regelkostnader

A	bygger direkt på EU-regler
B	bygger indirekt på EU-regler
C	nationella regler

	Gnosjö automat-svarvning	Anna Norberg Buss	Stjernsunds Gård	Welcome-Gruppen	Kemibolaget i Bromma	Tranås Energi	Totalt
A-krav	2	35	27	7	9	23	15
B-krav	2	3	9	0	4	4	3
C-krav	96	62	64	93	87	73	82

Tabell 1

Tabellen visar att en hög andel av företagens totala regelkostnader har sitt ursprung i regler som har beslutats av Sveriges riksdag och regeringen med tillhörande myndigheter. En förklaring till detta är att vi inkluderar skatter och avgifter i studien, eftersom vi anser att det är en form av regelkostnader och likväl som övriga krav påverkar de företagens konkurrenskraft. Enligt NNR och utifrån ett företagsperspektiv är det inte relevant att isolera frågan om förenkling och förändring av regler till en del av regelkostnaderna.

Administrativa kostnader

A	bygger direkt på EU-regler
B	bygger indirekt på EU-regler
C	nationella regler

	Gnosjö automat-svarvning	Anna Norberg Buss	Stjernsunds Gård	Welcome-Gruppen	Kemibolaget i Bromma	Tranås Energi	Totalt
A-krav	5	12	29	11	11	20	13
B-krav	13	8	4	2	9	7	6
C-krav	82	80	67	87	80	73	81

Tabell 2

Majoriteten av de administrativa kraven för aktuella företag härstammar från nationell lagstiftning. Av de administrativa kostnaderna står skatte- och redovisningsområdet för 68 procent, arbetsmarknad för 16 procent, bransch för 12 procent och miljö för 4 procent.

I de mätningar som genomförts av Nutek med hjälp av standardkostnadsmodellen är andelen lagstiftning kopplad till EU betydligt högre, till exempel livsmedelsområdet 99 procent och jordbruk 73 procent. Båda är områden där det finns en omfattande gemensam politik inom EU.

Förklaringen till skillnaden ligger i att NNR jämfört med standardkostnadsmodellen bara beaktar de moment som de sex företagen kommer i kontakt med under 2005, medan Nutek inkluderar alla administrativa krav som finns på ett givet lagområde. De mätningar som Nutek genomför med standardkostnadsmodellen utgår från kraven som finns i varje lagstiftningsområde medan NNR utgår från de krav som de enskilda företagen möter. Vad som är rätt och fel är inte relevant att diskutera, eftersom det handlar om skilda metoder med olika syften.

Finansiella kostnader

Andel %	Gnosjö automat-svarvning	Anna Norberg Buss	Stjernsunds Gård	Welcome-Gruppen	Kemibolaget i Bromma	Tranås Energi	Totalt
A-krav	0	37	18	0	0	15	7
B-krav	0	0	0	0	1	0	0
C-krav	100	63	81	99	99	84	92

Tabell 3

Frågor om avgifter och skatter är ett område som nästan helt och hållet är nationellt bestämd. För intervjuade företag är det framförallt beskattning på arbete som ger de högsta kostnaderna. Därtill finns krav på bolagsskatt, fastighetsskatt samt att betala myndighetsavgifter för tillsyn och vissa registreringsavgifter.

A	bygger direkt på EU-regler
B	bygger indirekt på EU-regler
C	nationella regler

Materiella kostnader

Andel %	Gnosjö automat-svarvning	Anna Norberg Buss	Stjernsunds Gård	Welcome-Gruppen	Kemibolaget i Bromma	Tranås Energi	Totalt
A-krav	52	45	30	75	67	61	52
B-krav	1	10	16	2	27	18	16
C-krav	47	45	54	23	6	21	32

Tabell 4

De krav i lagstiftningen som ställs på utformningen av produkter och tjänster kommer fullt logiskt till övervägande del från EU-lagstiftningen och är en effekt av den inre marknaden. Exempel är investeringar som gjorts för att leva upp till kraven på avfallsområdet och kostnader företagen har för hanteringen av brandfarliga varor.

Vår studie visar att för företag i till exempel jordbrukssektorn finnas det materiella krav som grundar sig på nationell lagstiftning och det är något förvånande med tanke på att det finns en mängd EU-regler, vilket borde vara tillräckligt för att reglera verksamheterna. I EU och OECD benämns de materiella kostnaderna för "compliance costs", efterlevnadskostnader.

A	bygger direkt på EU-regler
B	bygger indirekt på EU-regler
C	nationella regler

Branschlagstiftning

	Andel %	Gnosjö automat-svarvning	Anna Norberg Buss	Stjernsunds Gård	Welcome-Gruppen	Kemibolaget i Bromma	Tranås Energi	Totalt
A bygger direkt på EU-regler	A-krav	1	9	33	45	43	11	31
B bygger indirekt på EU-regler	B-krav	89	61	0	5	9	2	6
C nationella regler	C-krav	10	30	67	50	48	87	63

Tabell 5

När det gäller branschregler har vissa branscher som jordbruk, hotell och kemi-branschen en betydande andel regelkostnader som härstammar från EU-regler. Förklaringen till detta är att det på vissa områden finns ett gemensamt EU-regelverk som exempelvis inom jordbruket, regler som berör livsmedelshantering och regler för kemikaliehantering.

De materiella kostnaderna står för 61 procent, de administrativa för 33 procent och de finansiella för 6 procent av kostnaderna som kan relateras till branschspecifika krav. Av de administrativa kostnaderna är 79 procent A-krav medan för de materiella kostnaderna dominerar C-kraven med 69 procent.

Miljö

	Andel %	Gnosjö automat-svarvning	Anna Norberg Buss	Stjernsunds Gård	Welcome-Gruppen	Kemibolaget i Bromma	Tranås Energi	Totalt
A bygger direkt på EU-regler	A-krav	41	58	54	61	42	75	60
B bygger indirekt på EU-regler	B-krav	16	10	9	0	23	9	12
C nationella regler	C-krav	43	32	37	39	35	8	28

Tabell 6

Inom EU finns det flera olika direktiv och förordningar på miljöområdet. Det är därav naturligt att företagens kostnader på miljöområdet till största del härstammar från EU. I Sverige finns också en omfattande lagstiftning på miljöområdet som kan medföra betydande kostnader. Framförallt uppstår kostnader i samband med utbyggnad av verksamheten och om verksamheterna klassificeras som A eller B verksamheter enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet. Ingen av de intervjuade företagen har dock under undersökningsperioden genomfört några förändringar av verksamheten som medfört att de varit involverade i några sådana processer.

Arbetsmarknad

	Gnosjö automat- svarvning	Anna Norberg Buss	Stjernerunds Gård	Welcome- Gruppen	Kemibolaget i Bromma	Tranås Energi	Totalt
A-krav	9	25	13	27	14	6	15
B-krav	2	0	75	1	29	48	33
C-krav	88	75	12	72	57	47	52

Tabell 7

Arbetsmarknadsområdet regleras till största delen av svenska regler även om det finns ett antal direktiv på EU området. Företagen har här framförallt administrativa och materiella kostnader. C-kraven kan framförallt relateras till MBL, kontroll av arbetstid och lönekartläggning/handlingsplan för jämställda löner. Det finns dock ett antal EU direktiv som till exempel behandlar frågor om arbetstid och arbetsmiljö.

A	bygger direkt på EU-regler
B	bygger indirekt på EU-regler
C	nationella regler

Sammanfattning av företagens EU-kostnader

Ser man till de totala kostnaderna som NNR fått fram på alla områden så är C-kraven, de nationellt beslutade kraven, helt dominerande. Detta är naturligt med tanke på att skattelagar, som får stort genomslag, är helt dominerande. I snitt är 82 procent av regelkostnaderna C-krav. Utesluts C-kraven på skatteområdet blir istället A-kraven, EU-kraven, dominerande och utgör drygt hälften medan C-kraven sjunker till cirka en tredjedel av de totala kostnaderna.

På arbetsmarknadsområdet dominerar C-kraven. De mest kostsamma C-kraven generellt sett för samtliga företag är kopplade till MBL, kontroll av arbetstid och lönekartläggning /handlingsplan för jämställda löner.

Miljöområdet är en blandning av A- och C-krav. Det skiljer sig även en hel del mellan de olika företagen. Kostnaderna är framförallt kopplade till avfallshantering och att uppfylla villkor som krävs i tillstånd och anmälningar (gäller endast miljöfarlig verksamhet).

Slutsatser och kommentarer

NNRs genomgång av sex företag visar att det finns betydande kostnader som företagen belastas med till följd av politiska beslut. I dagens globaliserade värld där arbete och kapital relativt enkelt kan flyttas över gränserna utsätts även de institutionella villkoren som berör företag för konkurrens från andra länder. Med andra ord är politiska beslut gällande företagens villkor konkurrensutsatta.

Regler behövs av många olika orsaker och det kommer ständigt att dyka upp nya behov. Det politiska systemet ställs, och kommer ständigt att ställas, inför nya problem som måste lösas och i många fall resulterar det i ändrade regler eller nya regler. Ett centralt problem i sammanhanget är att välja den lösning som är det bästa alternativet vid utformningen av regler och andra styrmedel. Det svåra är att det finns en mängd faktorer som måste beaktas i sammanhanget, till exempel effekter på statsbudgeten, miljöeffekter, företagens kostnader etc. Den politiska beslutsprocessen påverkas av faktorer som ligger utanför den enskilda frågan och medför att beslutet inte blir det optimala i varje enskilt fall. Inom ekonomisk teori benämns frågan om politiskt beslutsfattande för public choice och det finns relativt mycket forskning i ämnet ⁷.

Utvärderingen av regelförenklingsarbetet i Nederländerna som gjordes av Världsbanken 2007 poängterar att det går att minska företagens administrativa börda ⁸ och 25 procent-målet kommer att nås där under innevarande år. Världsbanken betonar att erfarenheterna visar att det krävs mycket stark politisk styrning med mätbara mål. Vidare rekommenderar Världsbanken Nederländerna att gå vidare i sitt förenklingsarbete och försöka bredda diskussionen till fler aspekter än administrativ börda. Resultaten som NNR fått fram visar mycket tydligt att det finns starka skäl att beakta detta. Den strikta avgränsningen mellan olika former av regelkostnader är trots allt i ett företagsperspektiv ointressant.

För ansvariga politiker gäller det att utforma regler på ett ändamålsenligt sätt som medför att det politiska målet kan nås till lägsta möjliga kostnad för berörda företag och samhället i övrigt. NNRs kartläggning visar att de kostnader företagen har för att följa samtliga regler är betydande. Företagen måste som för alla övriga former av kostnader försöka ta ut kostnaderna via priset på de varor och tjänster som produceras. I dagens globaliserade värld är det i många branscher svårt att ta ut kostnader via priset. Om konkurrenterna i andra länder inte möts av samma kostnader blir rationalisering av verksamhet ett krav om företaget ska överleva och som kan medföra effekter för sysselsättningen. Medger marknadssituationen att kostnaderna kan föras vidare blir effekten att konsumenterna får betala kostnaderna via priset på olika varor och tjänster. NNR menar att det därmed finns ett stort samhällsekonomiskt intresse i att försöka minimera företagens kostnader till följd av krav i olika regelverk.

⁷ För en översikt, se Berggren, Niclas (2000). "Public Choice". I Norberg, Johan (red) Stat, individ och marknad: sex skolor i samtida samhällsfilosofi. Stockholm: Timbro: 49-82.

⁸ Review of Dutch administrative burden reduction programme, World bank group 2007

Ser man totalt sett till kostnaderna som NNR fått fram från alla områden (även de finansiella) så är C-kraven helt dominerande, vilket är naturligt med tanke på att de flesta skattelagar, som får stort genomslag, är helt dominerande. I snitt är 82 procent av regelkostnaderna C-krav. Utesluts C-kraven på skatteområdet blir istället A-kraven dominerande och utgör drygt hälften och C-kraven sjunker till cirka en tredjedel av de totala kostnaderna. NNR kan konstatera att det krävs åtgärder från både Sverige och EU om regelkostnaderna ska minskas.

Definition av kravens ursprung

A	bygger direkt på EU-regler
B	bygger indirekt på EU-regler
C	nationella regler

För att långsiktigt få ned företagens regelkostnader finner NNR att det i större utsträckning måste genomföras utvärderingar för att kartlägga effekterna av olika beslut som fattats och förhindra ex ante att det tillkommer nya kostnader som inte kan motiveras. Ett steg i rätt riktning är regeringens aviserade förslag till att inrätta ett offentligt organ (regelråd) som ska granska alla nya lagar och regler som berör företag. NNR anser att det inför varje beslut måste redovisas en konsekvensanalys som verkligen beskriver olika aspekter såsom kostnader av olika slag. NNRs regelindikator från 2007 visar att beslutsunderlagen ofta är av undermålig kvalitet och sällan behandlar de väsentliga aspekterna.

I Sverige där vi har en delad statsförvaltning är det viktigt att reglerna utformas med ett större helhetsperspektiv. OECD har i sin granskning av Sverige 2007 lyft fram just frågan om så kallad multi level governance och pekar på behovet av större helhetssyn i själva beslutsprocessen. I många fall har inte riksdagen vid själva voteringsstillfället full kunskap om vilka konsekvenser förslaget kommer att få för företagen. De slutliga villkoren blir först klara när myndigheten utfärdar sina föreskrifter. Den centrala frågan om företagens kostnader hamnar i en sådan beslutsprocess mellan stolarna.

NNR vill med projektet om företagens totala regelkostnader peka på behovet av att bredda diskussionen till att beakta mer än administrativ börda. Vi är medvetna om att de materiella och finansiella kostnaderna bottnar i en djupare politisk dimension som berör samhället på ett mer omfattande sätt jämfört med frågan om företagens administrativa kostnader. Om Lissabonstrategin med sin målsättning om att göra Europa till världens mest konkurrenskraftiga region ska bli en realitet kan diskussionen inte stanna vid de begränsade frågorna om olika informationskrav som finns i regelverket.

NNRs slutsats är att diskussioner om regler, förenkling och näringslivsklimat måste genomsyras av en större helhetssyn än vad som är fallet idag. Det går inte att exkludera någon fråga som medför kostnader för företagen om företagens konkurrenskraft ska bevaras och på sikt stärkas. De komplexa frågorna kan inte på förhand uteslutas från agendan.

NNRs förslag till åtgärder

Till myndigheter, regering och riksdag

1. Välj alltid det alternativ som medför lägst kostnader för företagen och som samtidigt uppnår syftet med regleringen.

När olika alternativ av styrmedel övervägs bör alltid det alternativ väljas som medför lägst kostnader för företagen och som samtidigt uppnår syftet med åtgärden.

I ett globalt perspektiv är företagens regelkostnader en viktig del av företagens konkurrenskraft. NNRs undersökningar av företagens totala regelkostnader visar att de administrativa kostnaderna endast utgör en liten del av de totala regelkostnaderna. För att bibehålla företagens konkurrenskraft och i förlängningen bidra till ökad tillväxt krävs att det tas ett helhetsgrepp om samtliga former av regelkostnader och att alltid eftersträva att försöka minimera dessa kostnader.

2. Inför en ny enhetlig modell för konsekvensanalyser och genomför nationella konsekvensanalyser av förslag till rättsakter som kommer från EU.

För att kunna fatta beslut som påtagligt minimerar företagens kostnader måste kvaliteten på konsekvensanalyserna höjas. Detta förutsätter att konsekvenserna av olika förslag skattas på ett betydligt bättre sätt än vad som fallet idag, både vad gäller förslag till nationella regler och förslag från EU. Det är inte tillräckligt att bara skatta företagens administrativa kostnader utan företagens totala regelkostnader måste skattas vid utformning av nya regler d.v.s. de finansiella, materiella och administrativa kostnaderna. Detta ger samtliga beslutsfattare ett mycket bättre beslutsunderlag vilket leder till bättre beslut i såväl riksdag och regering som på myndighetsnivå.

3. Inrätta ett regelråd

NNRs årliga regelindikator visar att kvaliteten generellt är låg på de konsekvensanalyser som presenteras. För att höja kvaliteten är inrättandet av en statlig institution, ett regelråd, med mandat att granska och återremittera nya eller ändrade förslag där företagens konsekvenser är undermåligt belysta, en mycket viktig åtgärd. Detta är nödvändigt för att i samband med olika regel-förslag kunna bedöma om det finns en rimlig relation mellan kostnaderna för företagen och nyttan för samhället.

4. Genomför utvärderingar av befintlig lagstiftning utifrån ett företagsperspektiv.

Regler fattas mot bakgrund av vissa förutsättningar. Omgivningen och förutsättningarna i samhället är inga statiska fenomen och regelverken utsätts från konkurrens från omvärlden. NNR finner att det i större utsträckning måste genomföras mätningar av reglernas kostnader och utvärderingar av olika åtgärder mot bakgrund av att effekterna av olika åtgärder kan vara svåra att förutse.

I många andra länder involveras den akademiska världen i väsentligt större utsträckning i olika utvärderingar och NNR föreslår att Sverige involverar forskare i utvärderingsprojekt av olika karaktär. I förlängningen bör också företagens totala regelkostnader mätas och utvärderas för att få en helhetsbild över kostnaderna och anpassa regelförenklingsåtgärderna därefter.

5. Stärk och ställ krav på ökat samarbete mellan olika departement/myndigheter.

Sektoriseringen på myndighetsnivå och mellan lagstiftningsområden är långtgående i Sverige och har blivit ett problem för företagen. Samarbetet mellan departement och underliggande myndighet är i många fall bristfällig. I ett system med delat ansvar som den svenska statsförvaltningen hamnar lätt ansvarsfrågan mellan stolarna. För att öka samarbetet mellan olika politikområden har det gjorts försök att ge ut gemensamma föreskrifter för vissa myndigheter men diskussionerna avstannade.

6. Kartlägg och avskaffa av alla former av goldplating, d.v.s. krav som går utöver vad som föreskrivs enligt EU-lagstiftningen.

Sverige har i vissa fall valt att införa ytterligare krav i förhållande till vad de antagna EU-reglerna egentligen kräver. Det finns därmed anledning att kartlägga vilka extra kostnader det svenska regelverket medför för berörda företag och på vilka områden det förekommer.

Till EU-kommissionen

1. Stärk kvalitetskontrollen av konsekvensanalyserna.

Kommissionen har under 2006 inrättat ett Impact Assessment Board (konsekvensbedömningsnämnd) för att stärka granskningen av kvaliteten på de konsekvensanalyser de olika direktoraten genomför av förslag till nya eller ändrade företagsregler. Rådets medlemmar hämtas internt i kommissionen. NNR välkomnar den ökade granskningen av kvaliteten men finner att ett oberoende organ bör tillsättas för att i förhandsgranska kvaliteten på viktigare förslag. Därtill bör det oberoende organet göra en årlig kvalitetsuppföljning i efterhand av samtliga konsekvensanalyser som kommissionen lagt fram under året.

2. Beräkna alla regelkostnader och anta ett nettomål för en minskning av företagens totala regelkostnader.

Kommissionen och rådet har enats om att minska företagens administrativa kostnader till följd av krav i EU-regler med 25 % till år 2012. För detta ändamål har kommissionen beslutat mäta 13 lagstiftningsområden. Det är emellertid viktigt att Kommissionen uttalar att målet är ett nettomål och att all lagstiftning skall mätas för att utgöra underlag för den 25 procentiga reduktionen. Till följd av olika EU-regler har företagen även materiella och finansiella kostnader. Kommissionen bör därför mäta alla lagstiftningsområden och samtliga kostnader som förorsakas av EU-regler och initiera en process för en minskning av samtliga former av regelkostnader.

Medverkande i undersökningen

Näringslivets Regelnämnd

Jens Hedström, VD

Andrea Femrell, Sakkunnig

Tomas Lööf, Sakkunnig

Konsultföretaget Arkitraven

Christian Rutz, Projektledare

Daniel Winqvist, Konsult

I undersökningen av varje företag har representanter från företaget och ett antal branschexperter deltagit. Dessa redovisas i respektive delrapport som kan laddas ner från www.nnr.se.

Näringslivets Regelnämnd

Näringslivets Regelnämnd, NNR, är en ideell förening som jobbar för färre och enklare företagsregler samt att minimera företagens uppgiftslämnande. Föreningen har 14 näringslivsorganisationer som medlemmar, vilka representerar 300 000 företag. För mer information om NNR besök www.nnr.se.

Näringslivets Regelnämnd

Näringslivets Regelnämnd, NNR, är en ideell förening som jobbar för färre och enklare företagsregler samt att minimera företagens uppgiftslämnande. Föreningen har 14 näringslivsorganisationer som medlemmar, vilka representerar 300 000 företag. För mer information om NNR besök www.nnr.se.

Näringslivets Regelnämnd
Box 55695
102 15 Stockholm
Telefon: 08-762 70 90
E-post: info@nnr.se
Hemsida: www.nnr.se